

OBH

BELÜGYMINISZTERIUM

KÖZÖS SAJTÓ-ÖSSZEFOGLALÓ

6 éves a korrupció elleni összefogás Magyarországon

A Belügyminisztérium, a Kúria, az Országos Bírósági Hivatal, a Legfőbb Ügyészség, az Állami Számvevőszék, a Magyar Nemzeti Bank és a Közbeszerzési Hatóság közös értékelése az elmúlt hat év eredményeiről.

2011. november 18-án – az Állami Számvevőszék kezdeményezése alapján – a közigazgatási és igazgatásügyi miniszter, a legfőbb ügyész, a Legfelsőbb Bíróság elnöke és az Állami Számvevőszék elnöke **közös nyilatkozatot írtak alá**, amelyben erkölcsi kötelezettséget vállaltak az általuk vezetett állami szervek **korrupcióval szembeni ellenálló képességének erősítésére**, a korrupcióellenes eszköztár fejlesztésére. Az összefogáshoz 2012-ben csatlakozott az Országos Bírósági Hivatal, majd 2014-ben a Belügyminisztérium. 2016-ban – az együttműködés ötödik évfordulóján – egyetértési szándékát fejezi ki a Közbeszerzési Hatóság és a Magyar Nemzeti Bank.

2017. december 11-én, hat évvel a közös nyilatkozat aláírását követően, **Dr. Pintér Sándor belügyminiszter, Dr. Handó Tünde, az Országos Bírósági Hivatal elnöke, Dr. Polt Péter, legfőbb ügyész, Domokos László, az Állami Számvevőszék elnöke, Dr. Kónya István, a Kúria elnökhelyettese, Dr. Windisch László, a Magyar Nemzeti Bank alelnöke és Rigó Csaba Balázs, a Közbeszerzési Hatóság elnöke** a Magyar Igazságügyi Akadémián értékelték az általuk vezetett intézmény korrupcióellenes tevékenységének elmúlt hat évét, majd az eredményekről tájékoztatták a közvéleményt.

BELÜGYMINISZTERIUM

A **Belügyminisztérium** 2014 óta, a **Nemzeti Védelmi Szolgálat** közreműködésével látja el a kormányzati korrupcióellenes feladatok összehangolását. Az elmúlt években az állami szervek e területen végzett önálló és közös munkáját a **Nemzeti Korrupcióellenes Program** hangolja össze. Ennek célkitűzései mentén meghatározott, két éves intézkedési tervek biztosítják a Program végrehajtását. Az első intézkedési terv végrehajtásának eredményeként a teljes államigazgatási szervezeti körben megtörtént az igazgatási munkakörök elsődleges komplex korrupciós kockázati felmérése is. Az adatok és tendenciák ismeretében megfogalmazhatók azok az intézkedések, amelyek a kockázatok szintjéhez igazodóan, munkakör-specifikusan alkalmazhatók azok csökkentése érdekében.

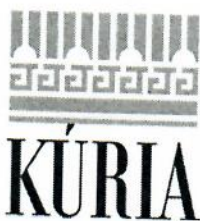
A Program az egyik beavatkozási területként a hatósági eljárások fejlesztését, az államigazgatási folyamatok átláthatóságának növelését határozza meg. Az elektronikus

ügyintézés és kapcsolattartás egyre meghatározóbbá válik az élet minden területén, ma már megkerülhetetlen része a mindennapoknak. A hagyományos eszközök mellett a korrupciós kockázatok csökkentését szolgálják az informatikai fejlesztések is, amelyek az eljárásokat integrált rendszerekben automatizálják, egyszerűsítik és dokumentáltan követhetővé teszik.

A közlekedési szabályszegések területén bevezetett rendszerek a jogsértés észlelését, az elkövető beazonosítását, a döntés meghozatalát és a szankcionálást emberi közreműködés nélkül képesek végrehajtani. Az ügyintéző-ügyfél személyes kapcsolatában rejlő korrupciós kockázatok hatékony csökkentését jelenti az otthonról vagy mobiltelefonról intézhető ügyek számának növekedése is, amely az állampolgárok kényelmi szempontjait is érvényesíti. Az ügyek elektronikus nyomon követése az ügyfelek számára eljárásuk átláthatóságát is biztosítja. A jogszabályoknak megfelelően kialakított, kötött informatikai folyamatok nem teszik lehetővé az eljárások jogtalan befolyásolását, valamint a hatóság oldalán jelentkező emberi mulasztások lehetőségét is csökkentik. Az állami, intézményi szereplők egymás közötti hivatalos kapcsolatrendszere átláthatóbbá válik. A hagyományos kommunikációs eszközökhöz képest a folyamatok nyomon követése, dokumentálása egyszerűbb és gyorsabb is lesz. Ez növeli a vezetők felelősségvállalását, ami a szervezetek integritását erősíti, egyben a működés hatékonyságát javítja.

A közelmúltban a Belügyminisztérium és intézményi partnerei olyan **integrált elektronikus rendszerek** fejlesztését valósította meg, amelyek az említett szellemiséget, célokat tudatosan érvényesítik az e-közigazgatás minden területén. A szabályozott és ellenőrzött rendszerek az emberi beavatkozást minimálisra redukálják, ezáltal a kockázatok jelentős mértékben csökkennek, a befolyástól mentes, jogszerű ügyintézés biztosíthatóvá válik. Egyre szélesebb körben biztosított az elektronikus ügyintézés a hatósági és más közhatalmi eljárásokban. Az áttörést e területen egy olyan új személyazonosító igazolvány bevezetése (eSzemélyi) jelentette, amely lehetővé teszi az elektronikus kormányzás és az elektronikus ügyintézés szélesebb körű elterjedését. A hiteles elektronikus személyazonosításnak ez a módja utat nyitott az e-ügyintézés biztosító informatikai alkalmazások szinte korlátlan bővítésére, amelyek már akár mobiltelefonról is elérhetőek. Az elektronikus árverési és értékesítési felület létrehozása, az elektronikus közbeszerzési eljárás kidolgozása szintén jelentős eredménynek tekinthető.

Ennek a folyamatnak újabb mérföldköve, hogy 2018. január 1-től az ügyfélként eljáró állam, önkormányzat, költségvetési szerv, ügyész, jegyző, köztestület, egyéb közigazgatási hatóság, valamint az ügyfél jogi képviselője és a gazdálkodó szervezetek elektronikus ügyintézésre kötelesek törvényben meghatározott esetekben.

Jelentős lépéseket tett a **Kúria** a 2017-es évben is az integritás fejlesztése és a korrupciós kockázatok kiszűrése érdekében. A legfőbb bírói fórum több állami szervvel közösen 2017. november 11-én vett részt azon az éves tanácskozáson, amelyen a 2011. novemberében aláírt, a korrupcióval szembeni ellenálló képesség erősítésére vonatkozó együttműködési nyilatkozatban foglaltak teljesülését értékelték.

Megújult, valamint módosult több szabályzat és eljárásrend, számos elnöki utasítás született annak érdekében, hogy a Kúria működését, jogszabályban foglalt feladatainak ellátását veszélyeztető bárminemű anyagi vagy erkölcsi veszteséggel szembeni ellenálló-képesség erősödjön. Ezek az intézkedések lefedik a szakmai és az igazgatási tevékenységek teljes körét. Kiemelt fontosságú, hogy **megújult az integrált kockázatkezelés és az integritást sértő események kezelésének eljárásrendje**. A 2017. január 1-én hatályba lépett szabályzat célja, hogy a kockázatok kezelése valamennyi szervezeti egységnél egységes eljárás szerint, az erre vonatkozó kormányrendelet rendelkezéseivel összhangban, és a Kúria stratégiájában meghatározott célok figyelembevételével történjen. A Kúria szervezeti integritását sértő események bekövetkezése hatékonyabban megelőzhető, bekövetkezés esetén pedig az esemény feltárása és a felelősség megállapítása egységes rendben történik.

A megújult szabályzat a szervezeti integritást sértő esemény körébe sorol minden olyan tevékenységet vagy mulasztást, amely a Kúria működési rendjét, a költségvetési- és vagyongazdálkodását, az alapfeladat-ellátás bármely tevékenységét sérti vagy veszélyezteti. Fontos, hogy az előírás rendelkezik a bejelentők védelméről is.

A Kúrián évek óta, **féléves rendszerességgel kockázatkezelési munkacsoport ülésezik** a bírósági működés során jelentkező kockázatok teljes körű számbavétele, hatékony megoldási javaslatok kidolgozása érdekében.

Mindezekon túl a Kúria munkatársai rendszeresen részt vesznek az integritást elősegítő elméleti és gyakorlati képzéseken is.

A Kúria rendszerezte stratégiai céljait a 2017. évben, számba vette a bíróság fő- és alfolyamatait, elkészült a Kúria folyamattérképe és kockázati leltára.

Az elmúlt egy évben a Kúria további intézkedéseket tett **az informatikai rendszer biztonságának fejlesztése** érdekében. A Kúria átállt az **OBH központi vírusvédelmi rendszerére**. Egy vírustámadás esetén a külső, szakértői támogatás azonnal biztosított, továbbá az otthoni használatra kiadott informatikai eszközök vírusvédelmének távoli felügyelete is lehetségessé vált. A munkaállomások és szerverek havonta kiadott biztonsági frissítéseinek központi telepítéséhez, kezeléséhez és felügyeletéhez új informatikai eszközöket helyezett üzembe.

Az eddig megtett lépések eredményeképpen az idei évben mindösszesen két, az integritást érintő esemény történt a Kúrián, amelyeket azonban a szervezet időben felderített, a döntéshozók pedig megtették a szükséges lépéseket.

A minél szélesebb körű és minél magasabb szintű integritás elérése elképzelhetetlen az együttműködés nélkül, ezért a Kúria 2017-ben is – immár hatodik alkalommal – **részt vett az ÁSZ Integritás Projekt keretében végzett korrupcióellenes felmérésben**.

OBH

Az integritást biztosító szervezeti, működési rendszer kialakítását a bíróságok kiemelt feladatuknak tekintik. A **bírósági szervezet** 2012-ben meghirdetett **stratégiai céljainak** egyike a bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrizttsége. Ennek érdekében az elmúlt évben az Országos Bírósági Hivatal (OBH), a bírósági vezetők és dolgozók is rendkívül sokat tettek.

Az OBH-ban 2012 óta működik a **Bírósági Integritás Munkacsoport**, amelynek tagjai különböző bíróságokon, eltérő ügyszakokban tevékenykedő vezetők, bírák, nagy tapasztalatú elméleti és gyakorlati szakemberek. Megvitatják a legfontosabb, integritást érintő szakmai kérdéseket és kidolgozzák az ezekkel kapcsolatos intézkedési javaslatokat. Az informatikai kockázatok kiszűrése érdekében idén létrejött az **Informatikai Biztonság Irányítási Rendszer Munkacsoport** is.

A bíróságok továbbra is minden évben részt vesznek az **Állami Számvevőszék integritás felmérése**ben, amelynek célja, hogy feltárja a közszféra intézményeinek integritását fenyegető kockázatokat. Idén az OBH és 21 bíróság (a Kúria, 2 ítélőtábla és 18 törvényszék) töltötte ki a kérdőívet. Kiemelkedő eredmény, hogy a tavalyi kérdőív kiértékelése szerint az igazságszolgáltatás intézményeinek – köztük a bírósági szervezetnek – integritását, feddhetetlenségét jelző mutatói kiválóak. Az igazságszolgáltatás intézményeinél megfelelően működnek a korrupcióval szembeni védekezést erősítő mechanizmusok. Egyebek mellett a bírák Etikai Kódexe, a központi és helyi szabályzatok, valamint a munkatársak rendszeres képzései is ennek részét képezhetik.

Ami az integritással kapcsolatos képzéseket illeti, ez évben kétszer szerveztünk belső **képzést** újonnan belépő munkatársainknak. A képzéseken OBH-s és vendég előadók – így az Alkotmányvédelmi Hivatal munkatársai – segítségével egyebek mellett az informatikai és a kapcsolati biztonsági kérdések kockázataira is felhívtuk a figyelmet. Évente egy alkalommal központi képzést tartunk a bíróságok integritás felelőseinek, a részt vevő 25 integritás felelős pedig ezt követően a saját bíróságán is képzést tart az ott dolgozóknak. Így az idén 5311 bírósági dolgozó integritás tárgyú képzésére került sor. A bíróságok dolgozói éppen e képzéseknek is köszönhetően egyre tudatosabbak az integritással kapcsolatos kérdésekben.

Az **Alkotmánybíróság** ez év novemberében hozott határozatában megerősítette, hogy **lehetséges, sőt szükséges az integritási kérdések szabályozása** a bírósági szervezetben. A határozat szerint az **Integritási Szabályzat** „1. §-ában meghatározott értékeknek (átláthatóság, felelősség, számon kérhetőség, szakmaiság, a pártatlanság, a tisztességes eljárás) való megfelelés valamennyi bíróval és igazságügyi alkalmazottal szemben fokozott társadalmi követelmény, alapvetően elvárt magatartás. Az a tény, hogy ennek a világosan körülírt értékrendszernek a követése a Szabályzat személyi hatálya alá tartozók számára kötelezettség, önmagában még nem eredményezi a bírák ítélkező tevékenységének a befolyásolását, vagy annak közvetlen lehetőségét.” Az Európa Tanács Korrupcióellenes Államokat tömörítő csoportja (GRECO) a 2017. évi jelentéstervezetében kifejezetten üdvözölte az Integritási Szabályzat megalkotását. Az OBH folyamatosan vizsgálja valamennyi szabályzatának érvényesülését, s gyűjti az értékes gyakorlati tapasztalatokat. A bírói karból az Integritási Szabályzat egyéb rendelkezéseit érintően is érkeztek már módosító javaslatok. A Szabályzat felülvizsgálata tehát folyamatban van, a módosítás pedig tekintettel lesz az alkotmánybírósági határozat indokolásában foglaltakra is.

Magyarország Ügyészsége az elmúlt években – a külső és belső együttműködés révén – jelentős eredményeket ért el mind a korrupciós bűncselekmények elleni küzdelem, mind pedig a szervezeti integritás terén.

A Legfőbb Ügyészség kiváló és folyamatos munkakapcsolatot ápol az **OLAF**-al, amelyet maga Giovanni Kesler az OLAF főigazgatója is megerősített a Dr. Polt Péter legfőbb ügyésszel 2017. február 07-én történt találkozásán. Valamennyi olyan esetben, amikor az OLAF igazságügyi ajánlással vagy jelzéssel fordult a Legfőbb Ügyészséghez, az ügyészség elrendelte a nyomozást, illetve amennyiben már folyamatban volt a nyomozás, az OLAF ajánlását a nyomozás irataihoz csatolták és abban értékelték. Amennyiben egy OLAF ajánlás nyomán indult ügyben a költségvetési csalás mellett a vesztegetés gyanúja is megfogalmazódik, a nyomozás – mint a 4-es metro ügyében – ezen körülményre is kiterjed. Az OLAF eddigi 33 ajánlása és 4 jelzése és 1 zárójelentése nyomán indult nyomozások eredményeként, a mai napig összesen 9 ügyben emelt vádat az ügyészség, amelynek nyomán eddig 2 marasztaló ítéletet hozott a bíróság. További 7 ügyben még nem született ítélet. 8 ügy megszüntetéssel zárult. Az összes többi ügyben jelenleg is folyamatban van a nyomozás. Az OLAF ajánlások, jelzések és zárójelentés nyomán indult büntetőeljárások ezen eredménye – a vádak és megszüntetések aránya – meghaladja az Unió átlagot.

A magyar ügyészség emellett kifejezetten aktív szereplője az **EUROJUST**-on belüli munkának, illetve a szervezet által koordinált és finanszírozott közös nemzetközi nyomozó csoportoknak. Ezen nemzetközi nyomozó csoportok minden eddiginél hatékonyabb eszközt jelentenek a határon átnyúló, szervezett bűnelkövetőkkel szemben. Mindezt az EUROJUST elnöke, Michele Coninx asszony a 2017. július 14-ei Dr. Polt Péter legfőbb ügyésznél tett látogatásán is megerősítette.

Az ügyészség munkájának hatékonyságát jól példázza a korrupciós bűncselekményekkel kapcsolatos intézkedések alakulása. Az elmúlt 10 év számadatait összevetve megállapítható, hogy míg 2007-ben a korrupciós cselekmények 11,9 %-ában utasították el a feljelentést és 38,8 %-ában szüntették meg a nyomozást, ezek az arányok 2016. évre 7,6 %-ra és 25,7 %-ra estek vissza. A vádemeléssel érintett cselekmények aránya jelentősen magasabb – a teljes bűncselekményi körhöz viszonyítva – a korrupciós bűncselekmények esetében. Az elmúlt tíz év átlagában az összes korrupciós cselekmény 58,1 %-a vádemeléssel fejeződött be. (Az összes vádemelést tekintve ez az arány: 2015: 52%, 2016: 55%)

A Legfőbb Ügyészség – a korrupció elleni harc tapasztalatait felhasználva – kifejtette érveit az **új büntetőeljárás törvény** kodifikációja során. Az ügyészség egyetértett azzal, hogy az időközben elfogadott szabályozás a mentesség körét szűkíti. Fontos eredmény, hogy az ügyészség közreműködésével megjelent az új törvényben a speciális nyomozati

technikák szabályozása. A különböző leplezett eszközök alkalmazása a korrupció felderítésének és bizonyításának elengedhetetlen feltétele.

A **Nemzeti Védelmi Szolgálat** által végzett megbízhatósági vizsgálat lefolytatására ügyészi jóváhagyást követően kerülhet sor, majd a vizsgálat befejezését követően az ügyész a végrehajtás törvényességét is ellenőrzi. E feladatokat az ügyészi szervezetben a közjogi szakág látja el. Tavaly ezen integritási módszer az előző évvel megegyező számú (26) büntető feljelentést eredményezett.

Az integritás megteremtésének alapvető feltétele a személyi és szervezeti biztonság. A kérdés különös súllyal merült fel a 2016. márciusában a Kiskunhalasi Járási Bíróság és Ügyészség épületében történt gépkarabélyos támadás fényében. Az új biztonsági kockázatok a védelem további növelését indokolták. Ennek érdekében a Legfőbb Ügyészség – a Belügyminisztériummal együttműködésben – országos ügyészségi telefonos vészjelző rendszert hozott létre.

Mindezekon túl, a szervezeti integritást a korrupciós kockázatok vizsgálata, a folyamatos és széles körű képzés éppúgy erősíti, mint a 2014. decemberében elfogadott **Ügyészségi Etikai Kódex**, továbbá a korrupciós ügyekben tett intézkedések – a szervezet honlapján és a médián keresztül történő – rendszeres bemutatása.

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

Az **Állami Számvevőszék** (ÁSZ) elkötelezte magát az integritásalapú közigazgatási kultúra meghonosítása és elterjesztése mellett, és több mint **10 éve kiemelt figyelmet fordít a megelőzésen alapuló korrupció elleni fellépésre**. Az Országgyűlés 2007-ben és 2009-ben határozatban bízta meg a Számvevőszéket a korrupció elleni fellépés erősítésével, továbbá az ÁSZ 2014. évi beszámolójának elfogadásáról hozott határozatában elismerte és megerősítette az integritásalapú szervezeti kultúra elterjesztése érdekében végzett munkáját. Mindemelllett **2015-től az ÁSZ ellenőrzéseibe beépítette az integritási kontrollok kiépítettségének és alkalmazásának értékelését**. Az **ÁSZ 2017-ben is több száz ellenőrzött szervezet esetében végezte el az integritást biztosító rendszerek ellenőrzését**, amivel hozzájárult az ellenőrzött szervezetek korrupció elleni védettséget biztosító rendszereinek fejlesztéséhez.

❖ **Az ÁSZ Integritás-projektje - a „magyar modell”**

Az Állami Számvevőszék a holland számvevőszékekkel való együttműködés keretében megalapozott, majd 2009-ben elindított **Integritás-projekt** révén egyedülálló **„magyar modellt”** dolgozott ki, alkalmassá téve azt a magyar költségvetési szféra egészére történő kiterjesztésre.

Az **ÁSZ 2017-ben hetedik alkalommal** készítette el a közsféra intézményeinek korrupciós kockázatait, illetve a korrupció elleni védelmet biztosító kontrollok kiépítettségét értékelő **Integritás-felmérését**. A 2011 óta rendszeresen elvégzett kutatáshoz idén összesen **3346 szervezet szolgáltatott adatot** – több mint háromszor

annyi, mint a program hét évvel ezelőtti indulásakor. Az elemzés öt olyan területre fókuszál, ahol különösen jelentősek a közintézmények és a magánszektor találkozásából fakadó kockázatok. A vizsgálat ennek megfelelően kiterjedt a **közszolgáltatások**, a **hatósági jogkörök**, a **közbeszerzések**, a **szakértők alkalmazása**, valamint az **állam és a magánszereplők** között kialakított üzleti kapcsolatok integritási helyzetének értékelésére.

Az ÁSZ 2017-ben elvégzett kutatásának eredményei bizonyították, hogy a felmérésben való részvétel önmagában is erősíti az integritás tudatosságot. Az indexek változása azt mutatja, hogy a hazai közintézmények integritás kockázatainak trendszerű, tartós csökkenése mellett, a kontrollkiépítettség átlagos szintje nem csökkent, így mérséklődött a kontrollal le nem fedett kockázatok aránya, vagyis **rendszerszinten javult az integritás szintje a magyar közsférában.**

Az Állami Számvevőszék az elmúlt években fokozatosan **kiterjesztette** a korrupciós kockázatokat és védettséget feltérképező **Integritás-felmérését** a többségi **állami tulajdonú**, majd a többségi **önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságokra** is. Utóbbi – **önkormányzati társaságok felméréséről** készült – tanulmányát az **ÁSZ 2017 januárjában hozta nyilvánosságra.** Az elemzés **iránymutatásokat is megfogalmazott az önkormányzati -, illetve korábban az állami társaságok integritási helyzetének javítása érdekében.** Ezzel szorosan összefügg, hogy **2017-ben együttműködés vette kezdetét az Állami Számvevőszék és a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő (MNV) Zrt. között,** az állami vállalatok integritásának fejlesztése érdekében. 2017 októberében az ÁSZ újabb, de most már közös integritás felmérést indított a többségi állami, illetve önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok körében.

❖ **Az ÁSZ tanácsadó tevékenysége – etikus vezetőképzés és önteszték**

A közsféra integritás szemléletének fejlődését és a korrupció elleni nemzeti összefogást mutatja, hogy az integritás irányítási rendszerekkel kapcsolatos ismeretek és tapasztalatok beépültek, beépülnek a **közszolgálati szakemberek és vezetők képzésébe** is. Az ÁSZ a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, valamint a Nemzeti Közszolgálati Egyetem együttműködésével 2013-ban elindított **integritás tanácsadó képzésen** az elmúlt években közel 200 szakértő szerzett diplomát. A tanácsadók a korrupció és visszaélések kockázatának csökkentésén keresztül támogatják a közigazgatás fejlesztését.

Az Országgyűlés az ÁSZ eredményeit elismerve 34/2015. (VII. 7.) számú határozatában támogatta, hogy a közpénzekkel és közvagyonnal való gazdálkodásban érintett szervezetek tekintetében az **ÁSZ szélesítse a vezetői rendszerekre vonatkozó tanácsadó tevékenységét** és támogassa az **etikus közpénzügyi vezetőképzést.**

Ennek érdekében az ÁSZ a Miskolci Egyetemmel megújította együttműködési megállapodását, amelynek fő célja az etikus közpénzügyi vezetőképzés tudományos megalapozása és a költségvetési intézmények első számú vezetői számára képzési programok kidolgozása. A bekapcsolódás lehetőségét az ÁSZ elsőként a múzeumok

főigazgatói, igazgatói részére ajánlotta fel ellenőrzési tapasztalati alapján. **2018-ban a Számvevőszék további intézménycsoportokra, illetve közpénzügyi területekre is kiterjeszti az ellenőrzési tapasztalataira épülő – az integritást fókuszába helyező – vezetőképző programját.**

Az **ÁSZ 2017-ben is szorosan együttműködött** a 2011-ben – az ÁSZ kezdeményezése alapján – létrejött korrupció elleni összefogásban résztvevő intézményekkel. A **tudásmegosztás jegyében** az ÁSZ vezetői, szakértői idén számos előadást, tréninget tartottak például a Belügyminisztérium Nemzeti Védelmi Szolgálat, az Országos Bírósági Hivatal, valamint a Közbeszerzési Hatóság szakmai-képzési eseményein, konferenciáin.

Az **ÁSZ az integritás szemléletváltás „motorjaként”,** annak megvalósításában új eszközként 2014 óta **öntesztekkkel** is támogatja a közszféra intézményeit. Az ÁSZ honlapján (www.asz.hu) elérhető önkéntes önteszt rendszer alkalmazásával javulhat a kitöltő szervezetek belső kontrollrendszere, önellenőrzési képessége, vagyis elősegíthető a szervezeti integritás alapjainak megteremtése. **Az ÁSZ öntesztjeit 2017-ben összesen csaknem 2000 alkalommal töltötték le a közszféra szervezetei.**

❖ **Az ÁSZ nemzetközi szerepvállalása – tudásmegosztás**

Az Állami Számvevőszék az integritás és a korrupció elleni fellépés terén is aktív szereplője a számvevőszékek nemzetközi közösségének. Az Országgyűlés 41/2013. (V. 27.) számú határozatával támogatta, hogy az ÁSZ részt vegyen a legfőbb ellenőrző intézmények nemzetközi szakmai szervezete **(INTOSAI) Fejlesztési Kezdeményezésének (IDI) tevékenységében,** és ahhoz **donorként támogatást** nyújtson. Az ÁSZ 2015 végén felajánlotta előző évi költségvetési maradványát, mintegy 129 millió forintot a **IDI korrupcióellenes programjai számára – melynek következtében Magyarország a kezdeményezés jelentős támogatójává lépett elő.** A világ 75 – jellemzően afrikai, ázsiai és pánamerikai – fejlődő országában megvalósuló közigazgatás-fejlesztési programok az ÁSZ szakmai részvételével 2017-ben is zajlottak, és 2018-ban is folytatódnak.

A nemzetközi tudásmegosztást támogatja az ÁSZ **„jó gyakorlatok” szemináriumsorozata** is, melynek keretében a Számvevőszék 2017 tavaszán negyedszerre is megszervezte – és a tervek szerint jövőre is megszervezi – az immár hagyományosnak számító négynapos integritás szemináriumát. Az eddigi eseményeken az ÁSZ összesen **47 ország 128 számvevőszéki szakértőjével osztotta meg a korrupció elleni fellépés terén szerzett tapasztalatait.**

A nemzetközi szintű hasznosulás szempontjából az idei év fontos eseménye volt az a **nemzetközi integritás műhelymunka,** amely 2017. április 24-28. között zajlott le Budapesten, az ÁSZ szervezésében. A hat ország – Albánia, Grúzia, Koszovó, Macedónia, Moldova, valamint Ukrajna – részvételével megszervezett szakmai rendezvény célja az volt, hogy a partner számvevőszékek az ÁSZ Integritás-felmérésének módszerét megismerjék, és annak adaptálásával saját országukban is **terjesszék az integritási kultúrát.** Ez a munka 2017 második felében több országban már megkezdődött, továbbá e célok megvalósítása érdekében kezdődött bilaterális együttműködés az Iraki Számvevőszékkel is. Ehhez kapcsolódik még, hogy 2017 őszén az **ÁSZ az európai számvevőszékeket tömörítő nemzetközi szervezet (EUROSAI) berkein belül önálló**

projekt-csoportot hozott létre az integritás kultúra terjesztése és a kölcsönös tudásmegosztás érdekében. A projekthez hét EUROSÁI tagország – Albánia, Ausztria, Bulgária, Grúzia, Macedónia, Románia és Ukrajna – is csatlakozott.

Az Állami Számvevőszék a korrupció megelőzésének módszertanát, mérését és eredményeit különböző szakmai, tudományos és oktatási fórumokon is megosztja. Célunk, hogy szigorú nemzetközi standardok alapján végzett kutatási és ellenőrzési módszereink és eredményeink egyfajta referenciapontként szolgáljanak, ezáltal hozzájáruljanak az **integritás szemlélet széleskörű hazai és nemzetközi elterjedéséhez.**

A **Magyar Nemzeti Bank** (MNB) bő egy évvel ezelőtt, 2016 novemberében örömmel csatlakozott a hazai állami szervezetek összefogásához a korrupció elleni küzdelemhez. A jegybank kiemelt ügynek tartja az ilyen jellegű visszaélésekkel szembeni ellenállóképesség erősítését – e közös összefogás keretében belül is.

Fontos volt a csatlakozás az MNB számára azért is, mert a különböző intézmények egymástól is tanulhatnak a **korrupcióellenes eszköztár folyamatos fejlesztése** érdekében. Nem véletlen, hogy a téma és a vele szembeni fellépés hangsúlyosan felmerült az ezen intézmények jórészt soraiban tudó Magyar Pénzügyi Gazdasági Ellenőrök Egyesületének idei közgyűlésének előadásaiban is. Az integritás ugyanis nemcsak elköteleződést, követendő egységes szemléletet jelent, hanem az ezzel kapcsolatos konkrét technikák, módszertanok megismerését és elsajátítását. A valamelyik intézménynél kialakított hatékony megoldásokat így gyorsan alkalmazni tudja a többi társszervezet is.

Az MNB az elmúlt egy évben maga is sokat tett az átláthatóság erősítése érdekében. Az idejében a jegybank felügyeleti területének szervezeti rendjét úgy alakította át, hogy markánsan **szétválasztotta a vizsgálói és jogi szervezeti egységeket.** Ez azt jelenti, hogy egy-egy pénzügyi intézmény vizsgálata során az ellenőrzés első pillanatától a jegybanki határozat kiadásáig minden munkafolyamatnál, döntési pontnál megvalósul a „négy szem” elve, s a munkában részt vevő kollégák egymástól független vezetők kontrollja alatt dolgoznak.

Ugyanezt a szemléletet várja el a jegybank az integritás kapcsán az **általa felügyelt pénzügyi intézményektől.** Az integritás hiánya ugyanis e szektorban pénzügyi stabilitási kockázatot is jelenthetne, ezért ennek még a lehetőségét is csírájában el kell fojtani. Az MNB ezért minden eszközzel – hangsúlyosan a belső védelmi vonalak kialakításáról és működtetéséről, a pénzügyi szervezetek irányítási és kontroll funkcióiról tavaly júniusban megjelentetett ajánlásával, illetve az Európai Bankhatóság javadalmazási politikára vonatkozó ajánlásainak hazai alkalmaztatásával – azon dolgozik, hogy a pénzügyi intézmények is kialakítsák a megfelelő eszköztárat a korrupcióval szemben.

A piaci szereplők integritásának biztosítása kapcsán új kihívást jelent a digitalizáció, illetve a fintech cégek megjelenése. A digitális, írásbeliség nélküli üzleti folyamatok ugyanis ma még olykor nehezebben követhetők, s kérhetők számon. A jegybank a közelmúltban – egyebek közt a felhőalapú szolgáltatások témájában idén januárban megjelentetett, európai szinten is úttörőnek számító ajánlásával – teljes erőből megkezdte a szervezeti és szabályozói felkészülést az ezzel kapcsolatos felügyelői kihívás teljesítésére. Az MNB ennek révén az **új, digitális világban** is teljes mértékben szavatolni fogja a pénzügyi stabilitást.

Öt évvel az Állami Számvevőszék kezdeményezése alapján a korrupció elleni összefogás céljából létrejött közös nyilatkozat aláírása után 2016. november 17-én a Közbeszerzési Hatóság egyetértési szándékát fejezte ki a nyilatkozatban vállalt kötelezettségek teljesítésére vonatkozóan.

Az azóta eltelt időszakban a Hatóság fokozott figyelmet fordít a szervezet korrupcióval szembeni ellenállóképességének erősítésére, ennek jegyében sor került a **teljes informatikai rendszer biztonsági felülvizsgálatára**. A Hatóság új információbiztonsági technológiákat vezetett be, ennek során jóval hatékonyabb tűzfal kiépítésére, új log elemző rendszer bevezetésére került sor. Ezekon túlmenően INSIDE beszerzéstámogató rendszerünk is felülvizsgálatra és továbbfejlesztésre került, amelynek következtében a beszerzési folyamatok átláthatósága, nyomonkövethetősége nagy mértékben erősödött.

A Hatóság nem tartozik az államigazgatási szervek integritásirányítási rendszeréről és az érdekérvényesítők fogadásának rendjéről szóló 50/2013. (II.25.) Korm. rendelet hatálya alá, de fontosnak tartja az integritás erősítését és a korrupcióellenes magatartás tudatosítását a munkatársak körében. Fentiekre tekintettel munkatársunk részt vesz a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Integritás tanácsadó szakirányú továbbképzésén. Terveink között szerepel továbbá belső képzések megszervezése, illetve a hatályban lévő szabályzatunk felülvizsgálata.

A közbeszerzési korrupció visszaszorítása és megelőzése érdekében a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács 2012-ben fogadta el a **Közbeszerzési Etikai Kódexet**, mely 2013. március 1-én lépett hatályba. A Kódex célja iránymutatást adni a közbeszerzési eljárások résztvevőinek – ajánlatkérőknek és gazdasági szereplőknek egyaránt – arról, hogy miként tanúsíthatnak a közbeszerzési eljárások során etikus magatartást, ezzel is hozzájárulva a közpénzek hatékony felhasználásához, a közvagyon védelméhez, a közbeszerzési eljárások tisztaságához. A Tanács legalább félévente felülvizsgálja a kódex rendelkezéseit, s amennyiben indokoltnak tartja, aktualizálja annak tartalmát.

Annak érdekében, hogy a Hatóság beszerzéseinek átláthatósága illetve a verseny tisztasága biztosítva legyen, továbbá a beszerzések tervezésének és ellenőrzésének elősegítése érdekében a Hatóság várhatóan még idén fogadja el felülvizsgált **beszerzési**

szabályzatát, melyben részletszabályokkal kívánjuk biztosítani az ajánlatadók egymástól való függetlenségét.

A közbeszerzési jogalkalmazás megkönnyítése, a jó gyakorlatok elterjesztése érdekében Magyarország V4 elnökségi programja részeként Domokos László védnökségével a Hatóság 2017. november 14-én „Átlátható, hozzáférhető és versenyképes közbeszerzés” címmel közel 360 résztvevővel tartotta meg **nemzetközi konferenciáját**, ahol különös hangsúlyt fektetett a korrupcióellenes nemzetközi gyakorlat bemutatására. Önként vállalt oktatási tevékenységünk részeként a Nemzeti Védelmi Szolgálat felkérésére a szervezet munkatársai részére megszervezett antikorrupciós képzésben a Hatóság a közbeszerzésekkel kapcsolatos korrupciós kockázatokról, tapasztalatokról szóló előadássorozatot tartott.

A Hatóság Európában egyedülálló szerződésellenőrzési tevékenységének célja, hogy a közbeszerzési eljárások eredményeként megkötött szerződések teljesítését, valamint a szerződésszerű teljesítés megvalósításának ellenőrzését biztosítsa. Ellenőrzési tevékenységének eredményeképpen a Közbeszerzési Döntőbizottság 2016-ban **117.330.000,- Ft, 2017. november 30-ig pedig 342.720.000.-Ft bírság került kiszabásra.**

Törvény által biztosított hatáskörének megfelelően a Hatóság egyik fő célja a nem nyilvánosan, azaz a **hirdetmény nélkül induló tárgyalásos eljárások (HNT) számának visszaszorítása**. Szigorú ellenőrzési tevékenységünknek is köszönhetően az előző évhez képest **közel 40 százalékkal csökkent a nem nyilvános eljárások aránya.**

A Hatóság keretei között működő, de attól szakmailag független Közbeszerzési Döntőbizottság gyakorlatában az elmúlt évben lényeges változás következett be: a Döntőbizottság nagy hangsúlyt fektet arra, hogy az olyan esetekben, ahol súlyos jogsértés valósul meg jelentős bírságot szabjon ki, míg más esetekben segítő jelleggel lépjen fel. A 2017. évben a Döntőbizottság által eddig kiszabott bírság mértéke **628.885.000.- Ft.**